

DE WAARDE VAN DEMOCRATIE

De verkiezingen van januari 2003 hebben voor eens en altijd duidelijk gemaakt dat ons kiesstelsel niet meer van deze tijd is. Eigenlijk ook niet zo gek voor een stelsel waarvan de basis twee eeuwen geleden is gelegd. Nog nooit stemden zovelen strategisch op de macht (PvdA of CDA), terwijl ze eigenlijk voor hun idealen wilden stemmen (de SP heeft hier bijvoorbeeld de gevolgen van ondervonden). Nog niet eerder waren zoveel mensen voorstander van een direct gekozen minister-president en bestaande politieke partijen waren nog nooit zo impopulair.

Deze onvrede komt door het toegenomen zelfbewustzijn van mensen, die niet meer willen dat er voor hen wordt gekozen. Zij kiezen liever zelf op basis van de inhoud van een zaak of een belang. Steeds minder gaat het erom dat standpunten passen binnen een levensbeschouwelijke traditie van een politieke partij. In de eeuwige zoektocht naar de kiezersgunst trachten politieke partijen te anticiperen op deze ontwikkeling. Zo kunnen bezoekers van de CDA-site een persoonlijk verkiezingsprogramma samenstellen door onderwerpen te selecteren en bieden verschillende partijen een e-mailservice aan om potentiële kiezers voor zich te winnen.

Hoe goed bedoeld deze pogingen ook zijn, ze zijn niet voldoende om het tij te keren. Laten we niet vergeten dat het droevig is gesteld met de Nederlandse democratie. Kiezers herkennen zich noch in bestuurders, noch in volksvertegenwoordigers en het gevoel overheerst dat 'het pluche' de klachten van gewone mensen niet serieus neemt. Vertrouwen in bestuurders en volksvertegenwoordigers neemt toe als besluitvormingsprocessen transparanter worden en mensen zich er meer betrokken bij voelen. Investerings in transparantie en vernieuwing zijn daarvoor nodig. Lapmiddelen zijn hiervoor onvoldoende, alleen wezenlijke vernieuwing van het kiesstelsel biedt soelaas.

Een eerste punt voor vernieuwing is dat de minister-president direct gekozen wordt. Daarmee krijgen mensen een stem voor de macht. De afgelopen maanden is gebleken dat de Nederlandse bevolking hier meer dan voorstander van is. Daarnaast hebben zij een stem voor de controle op de macht: de volksvertegenwoordiging.

Een tweede punt voor vernieuwing is dat mensen kunnen kiezen voor een mix van hun belangen door meerdere stemmen uit te brengen. Kiezers krijgen bijvoorbeeld vijf stemmen die ze kunnen verdelen over georganiseerde belangen als de lijst ANWB, lijst Natuurmonumenten, Duurzaam Nederland en Nederland Veilig. Dit betekent wel dat belangengroepen hun verantwoordelijkheid moeten nemen en de stap moeten zetten naar deelname in een meer open en transparante besluitvorming.

Naast de vertegenwoordiging van deze specifieke belangengroepen blijft er ruimte voor meer levensbeschouwelijke partijen die dan de Lijst van de Arbeid, de Sociaal-Liberale Federatie en bijvoorbeeld de Humanistische Partij heten. De eerste tekenen van deze nieuwe politieke scheidslijnen zijn overigens al zichtbaar met lokale partijen als Mokum Mobiel en de Politieke Partij Scheveningen. Op nationaal niveau zijn de ouderenpartijen van begin jaren negentig voorlopers van deze beweging.

Een derde punt voor vernieuwing is dat kiezers zich vaker kunnen uitspreken. Een keer in de vier jaar een stem uitbrengen is niet meer van deze tijd. De discussie over maatschappelijke thema's en wetsvoorstellen laten kiezers graag over aan hun vertegenwoordigers, maar als het gaat om wat ze echt belangrijk vinden, laten ze hun stem liever zelf horen. Door de inzet van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën (ICT) is het bovendien niet alleen eenvoudig om vaker verkiezingen en stemmingen te organiseren; ict maakt het ook een stuk goedkopër!

Het resultaat van deze vernieuwing is dat mensen meer invloed hebben op de besluitvorming over de onderwerpen die ze belangrijk vinden. De volksvertegenwoordiging wordt zo een confrontatie van belangen, waar debatten op hoofdlijnen worden gevoerd. Kiezers zullen zich zo meer betrokken voelen bij de besluitvorming, waarmee de basis is gelegd voor meer vertrouwen in bestuurders en volksvertegenwoordigers. Vernieuwing van ons kiesstelsel is hiermee een investering in de democratie.

Arthur van Buitenen

Reageren op een artikel in Idee? Goede inhoudelijke ideeën over D66? Schrijf een artikel en stuur het ons! Bijdragen van maximaal 500 woorden kunnen gemaild worden naar idee@d66.nl of gestuurd worden naar Postbus 660, 2501 CR Den Haag, t.a.v. Redactie Idee. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen in te korten of niet te plaatsen